

Regels over bevoegdheden voor hulpverlening in het kader van urgente persoonsvermissingen (Wet urgente persoonsvermissingen) [KetenID W GK07022]

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om bevoegdheden te regelen, zodat de feitelijke verblijfplaats van urgent vermiste personen kan worden vastgesteld;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- aanbieder van een communicatiedienst: de aanbieder van een communicatiedienst, bedoeld in artikel 138g van het Wetboek van Strafvordering;
- ambtenaar van politie: de ambtenaar van politie, bedoeld in artikel 2, onder a, van de Politiewet 2012, en de vrijwillige ambtenaar, bedoeld in artikel 2, onder c, van die wet, die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak;
- gebruiker van een communicatiedienst: de gebruiker van een communicatiedienst, bedoeld in artikel 138h van het Wetboek van Strafvordering;
- urgente persoonsvermissing: een vermissing van een persoon waarvan de officier van justitie op grond van artikel 5, eerste lid, heeft vastgesteld dat die vermissing urgent is.

2. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt:

- onder politie mede verstaan: de Koninklijke marechaussee;
- onder ambtenaar van politie mede verstaan: de militair van de Koninklijke marechaussee.

Artikel 2

Deze wet is niet van toepassing indien:

- a. een redelijk vermoeden bestaat dat de persoonsvermissing het gevolg is van een misdrijf; of
- b. de vermiste persoon zich aan de uitvoering van de verplichte zorg heeft onttrokken, bedoeld in artikel 13:3a van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Artikel 3

1. Voor zover het gaat om urgente persoonsvermissingen, staat de politie bij het optreden ter uitvoering van de hulpverleningstaak onder gezag van de officier van justitie.

2. De officier van justitie kan de betrokken ambtenaren van politie de nodige aanwijzingen geven voor de vervulling van de in het eerste lid bedoelde taak.

Artikel 4

1. De bij deze wet verleende bevoegdheden worden niet uitgeoefend voor een ander doel dan het vaststellen van de feitelijke verblijfplaats van de urgent vermiste persoon.

2. De bij deze wet verleende bevoegdheden worden alleen uitgeoefend indien:

- a. de uitoefening daarvan in een redelijke verhouding staat tot het daarmee beoogde doel; en
- b. het daarmee beoogde doel niet op een andere, minder ingrijpende wijze kan worden bereikt.

Hoofdstuk 2 Urgente persoonsvermissing

Artikel 5

1. De officier van justitie stelt op verzoek van een ambtenaar van politie, tevens hulpofficier van justitie, vast dat de vermissing van een persoon urgent is indien er aanwijzingen zijn dat de gezondheid of veiligheid van de vermiste persoon ernstig in gevaar is.
2. De officier van justitie stelt vast dat een vermissing niet langer urgent is, indien niet meer aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, wordt voldaan.

Hoofdstuk 3 Bevoegdheden

Paragraaf 3.1 Verstrekking gegevens en stelselmatige locatiebepaling

Artikel 6

In geval van een urgente persoonsvermissing kan de officier van justitie of een ambtenaar van politie een aanbieder van een communicatiedienst bevelen een of meer van de volgende gegevens te verstrekken over een gebruiker van een communicatiedienst:

- a. naam, adres, woonplaats en postadres van een persoon;
- b. naam, adres, vestigingsplaats, postadres en rechtsvorm van een rechtspersoon;
- c. nummer als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet van een gebruiker van een communicatiedienst.

Artikel 7

1. In geval van een urgente persoonsvermissing, kan de officier van justitie, na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris, een aanbieder van een communicatiedienst bevelen gegevens te verstrekken over het communicatieverkeer met betrekking tot een gebruiker van een communicatiedienst.
2. Het bevel kan gegevens betreffen die ten tijde van het bevel zijn verwerkt dan wel na het tijdstip van het bevel worden verwerkt.
3. Indien het bevel gegevens betreft die na het tijdstip van het bevel worden verwerkt, kan de officier van justitie bepalen dat degene tot wie het bevel is gericht de gegevens direct na de verwerking, dan wel telkens binnen een bepaalde periode na de verwerking verstrekt.
4. Indien het bevel gegevens betreft die na het tijdstip van het bevel worden verwerkt, wordt het bevel gegeven voor de duur van ten hoogste twee weken. De geldigheidsduur kan telkens, na een daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris, voor de duur van ten hoogste twee weken worden verlengd.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de gegevens, bedoeld in het eerste lid, en de wijze waarop deze worden verstrekt.

Artikel 8

1. In geval van een urgente persoonsvermissing, kan een ambtenaar van politie, indien niet tijdig toepassing kan worden gegeven aan artikel 7, eerste lid, en zo veel mogelijk na overleg met de officier van justitie, een aanbieder van een communicatiedienst bevelen gegevens te verstrekken over het communicatieverkeer met betrekking tot een gebruiker om een onmiddellijke dreiging voor het leven te beëindigen.
2. Het bevel betreft uitsluitend gegevens die na het tijdstip van het bevel worden verwerkt.
3. Zo spoedig mogelijk na het bevel, bedoeld in het eerste lid, geeft de officier van justitie toepassing aan artikel 7, eerste lid. Indien de vordering tot een machtiging onherroepelijk is afgewezen, worden de verstrekte gegevens vernietigd.

Artikel 9

1. In geval van een urgente persoonsvermissing kan de officier van justitie met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens artikel 3.22, derde en vierde lid, van de Telecommunicatiewet bevelen dat een ambtenaar van politie stelselmatig en met een technisch hulpmiddel de locatie bepaalt van een persoon die urgent vermist is.
2. Het bevel wordt gegeven voor de duur van ten hoogste twee weken. De geldigheidsduur kan telkens voor de duur van ten hoogste twee weken worden verlengd.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over technische hulpmiddelen als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 10

1. De officier van justitie stelt de betrokkene schriftelijk in kennis van de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, zodra het belang van het onderzoek naar de urgente persoonsvermissing dat toelaat. De verplichting tot deze kennisgeving vervalt op het moment dat is vastgesteld dat deze redelijkerwijs niet mogelijk is.
2. Als betrokkene wordt de persoon aangemerkt ten aanzien van wie de bevoegdheid is uitgeoefend.

Paragraaf 3.2 Bevel

Artikel 11

1. De officier van justitie legt een bevel als bedoeld in artikel 7 vooraf schriftelijk vast en laat dat bevel uitreiken aan de aanbieder van een communicatiedienst tot wie het is gericht. Bij dringende noodzaak kan een bevel mondeling worden gegeven, daarna schriftelijk worden vastgelegd en binnen drie dagen nadat het is gegeven ter kennis worden gebracht van degene tot wie het is gericht.
2. Indien de officier van justitie of een ambtenaar van politie het bevel, bedoeld in artikel 6 of artikel 9, mondeling heeft gegeven, wordt het uiterlijk drie dagen later schriftelijk vastgelegd en, indien het gericht is tot een aanbieder van een communicatiedienst, ter kennis gebracht van die aanbieder.
3. De officier van justitie kan een bevel verlengen, wijzigen, aanvullen of intrekken. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Voor verlenging, wijziging of aanvulling van een bevel als bedoeld in artikel 7 is een machtiging van de rechter-commissaris vereist.
5. De officier van justitie trekt in ieder geval het bevel in zodra niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden voor de uitoefening van een bevoegdheid.
6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gegevens die een bevel moet bevatten.

Paragraaf 3.3 Verslaglegging door ambtenaar van politie

Artikel 12

1. Een ambtenaar van politie maakt van de uitoefening van de bevoegdheden bedoeld in dit hoofdstuk, en wat bevonden is ten aanzien van de urgente persoonsvermissing, zo spoedig mogelijk proces-verbaal op. Daarbij worden ook zoveel mogelijk de redenen van wetenschap opgegeven.
2. Het proces-verbaal wordt door de ambtenaar van politie op ambtseed of ambtsbelofte en persoonlijk opgemaakt, gedagtekend en ondertekend.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere eisen gesteld aan het proces-verbaal.

Hoofdstuk 4 Machtigingen en vorderingen daartoe

Artikel 13

1. Een machtiging van de rechter-commissaris als bedoeld in artikel 7, eerste lid, of artikel 11, vierde lid, wordt gegeven op vordering van de officier van justitie.
2. De officier van justitie en de rechter-commissaris leggen de vordering onderscheidenlijk de machtiging schriftelijk vast.
3. Bij dringende noodzaak kan de officier van justitie de vordering mondeling doen en de schriftelijke vastlegging uitstellen tot uiterlijk drie dagen nadat deze is gedaan en kan de rechter-commissaris de machtiging mondeling verlenen en de schriftelijke vastlegging uitstellen tot uiterlijk drie dagen na ontvangst van de vastgelegde vordering.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gegevens die machtigingen en vorderingen daartoe in ieder geval moeten bevatten.

Hoofdstuk 5 Beroep bij de rechtbank

Artikel 14

1. De officier van justitie kan bij de rechtbank beroep instellen tegen de beslissing van de rechter-commissaris, bedoeld in artikel 13, eerste lid.
2. De termijn voor het instellen van beroep is twee weken na de dagtekening van de beslissing van de rechter-commissaris.
3. Het beroep wordt behandeld door de meervoudige raadkamer van de rechtbank. De behandeling van het beroep is niet openbaar. Tot bijwoning van de niet openbare zitting kan de voorzitter bijzondere toegang verlenen.
4. De officier van justitie wordt gehoord, althans daartoe opgeroepen. De raadkamer kan van oproeping afzien en het beroep zonder onderzoek op de zitting gegrond verklaren.
5. De raadkamer beslist zo spoedig mogelijk. Indien de raadkamer het beroep gegrond verklaart, kan de raadkamer de machtiging aan de officier van justitie verlenen.
6. De beslissing van de raadkamer is schriftelijk en gemotiveerd en wordt direct ter kennis gebracht van de officier van justitie.

Artikel 15

Indien beroep wordt ingesteld bij de rechtbank, is de rechtbank bevoegd binnen het rechtsgebied waarin:

- a. melding is gemaakt van de urgente persoonsvermissing; of
- b. de urgent vermiste persoon zijn woonplaats heeft.

Hoofdstuk 6 Gegevensverwerking

Artikel 16

1. De artikelen 1, aanhef en onder b, i, j, l tot en met p, r tot en met u, z, aa en ab, 39a, 39b, eerste lid, 39c, 39e, eerste lid, aanhef en onder a, b, f, en h, vierde en zesde lid, 39f, eerste lid, aanhef en onder a en b, derde lid, 39g tot en met 39r en 52 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens zijn van overeenkomstige toepassing op persoonsgegevens of gegevens over een rechtspersoon die zijn verkregen in het kader van een onderzoek naar een urgente persoonsvermissing en die het openbaar ministerie verwerkt.
2. De gegevens, bedoeld in het eerste lid, worden vernietigd vijf jaar nadat het onderzoek naar een urgente persoonsvermissing is geëindigd.
3. Het College van procureurs-generaal is verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 17

1. Zolang het onderzoek naar de urgente vermissing van een persoon niet is beëindigd, kan de officier van justitie de gegevens die zijn verkregen door de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 7, laten bewaren en ter beschikking laten houden van het onderzoek.
2. Zodra vier maanden zijn verstreken nadat het onderzoek is beëindigd laat de officier van justitie de gegevens, bedoeld in het tweede lid, vernietigen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het bewaren en het vernietigen van gegevens, bedoeld het eerste en tweede lid.

Artikel 18

1. De officier van justitie kan bevelen dat de gegevens, voor zover die zijn verkregen door de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 7, worden verstrekt voor:
 - a. een ander onderzoek naar een urgente persoonsvermissing; of
 - b. een opsporingsonderzoek, voor zover dat opsporingsonderzoek is gericht op een verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld.

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 19

Aan artikel 1:6 van de Algemene wet bestuursrecht wordt, onder de vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd: luidende:

- f. besluiten en handelingen ter uitvoering van de Wet urgente persoonsvermissingen.

Artikel 20

Artikel 11, eerste lid, van de Politiewet 2012 komt te luiden:

1. Indien de politie in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde, staat zij onder gezag van de burgemeester. Indien de politie in een gemeente optreedt ter uitvoering van de hulpverleningstaak, staat zij, met uitzondering van de Wet urgente persoonsvermissingen, onder gezag van de burgemeester.

Artikel 21

De Telecommunicatiewet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3.22 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid wordt, onder vervanging van de puntkomma door een punt in onderdeel f en verlettering van onderdeel f tot onderdeel g, een onderdeel ingevoegd:
 - f. ter vaststelling van de feitelijke verblijfplaats van een persoon die urgent vermist is als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet urgente persoonsvermissingen;
2. In het vijfde lid wordt "het derde lid, onder a tot en met e," vervangen door "het derde lid, onder a tot en met f".

B

Het opschrift van Hoofdstuk 13 komt te luiden:

Hoofdstuk 13. Bevoegd aftappen en toepassing van andere bevoegdheden op grond van het Wetboek van Strafvordering, de Wet urgente persoonsvermissingen en de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 in verband met telecommunicatie.

C

CONSULTATIEVERSIE

Artikel 13.4, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na 'het Wetboek van Strafvordering' ingevoegd ', artikel 7, eerste lid, en artikel 8, eerste lid, van de Wet urgente persoonsvermissingen'.
2. In het tweede lid wordt na 'het Wetboek van Strafvordering' ingevoegd ', artikel 6 van de Wet urgente persoonsvermissingen'.

D

In artikel 13.5, eerste lid, wordt na 'het Wetboek van Strafvordering' ingevoegd 'de Wet urgente persoonsvermissingen'.

Artikel 22

Artikel 4.5 van de Uitvoeringswet digitaaldienstenverordening wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
 2. Indien een bevel als bedoeld in artikel 10 van de digitaaldienstenverordening wordt gegeven ter uitvoering van de Wet urgente persoonsvermissingen kunnen het derde, vierde en vijfde lid van dat artikel buiten toepassing worden gelaten voor zolang het belang van het onderzoek dat vereist.

Artikel 23

Onze Minister van Justitie en Veiligheid zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 24

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 25

Deze wet wordt aangehaald als: Wet urgente persoonsvermissingen.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie en Veiligheid,